

Janusz Królikowski

"I gesuiti dalle origini alla
soppressione 1540–1773", Sabina
Pavone, Bari 2009 : [recenzja]

Hereditas Monasteriorum 3, 399

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Sabina PAVONE, *I gesuiti dalle origini alla soppressione 1540–1773*, Bari: Editori Laterza, 2009², ss. 168 (wyd. 1: 2004; wyd. w języku hiszpańskim: *Los Jesuitas desde los orígenes hasta la supresión*, Buenos Aires: Libros de la Araucaria, 2007)

S. Pavone od kilkunastu lat zajmuje się badaniami dziejów nowożytnych, szczególnie wiele uwagi poświęcając w ramach tych badań dziejom jezuitów. Prezentowana praca stanowi syntetyczną prezentację dziejów zakonu jezuitów w pierwszym okresie jego istnienia, tzn. od powstania do kasaty w 1773 r. Mimo syntetycznego charakteru publikacja proponuje bardzo integralny opis dziejów jezuitów, ukazujący zarówno charakter zakonu, jak i jego specyfikę, która ujawniała się w poszczególnych okresach i w odniesieniu do pojawiających się wyzwań. Cechą charakterystyczną zaproponowanej syntezy jest zwracanie uwagi na charakter działań podejmowanych przez jezuitów i ich ducha, stanowiące próbę wyjaśnienia powodzenia zakonu i skuteczności podejmowanej przez niego wszechstronnej działalności. Autorka podjęła także próbę wyjaśnienia trudności, jakie napotykali jezuita w swojej działalności i które w końcu doprowadziły do ich kasaty.

ks. Janusz KRÓLIKOWSKI
Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

ABBÉ DE RANCÉ, *Vie et mort des moines de la Trappe*,
éd. Jean-Maurice de MONTREMY (Le Temps Retroué),
Paris: Mercure de France, 2012, ss. 294

Opat Armand-Jean Le Bouthillier de Rancé zachował się w pamięci potomnych przede wszystkim jako reformator klasztoru la Trappe. Założenia wprowadzanej reformy zapisał w licznych pismach, którymi wniósł znaczny wkład także do teologii monastycyzmu. Wśród jego prac znajduje się również osobne dzieło, które składa się z 13 spisanych przez niego relacji o śmierci mnichów z Trappe z lat 1674–1699. Dzieło cieszyło się dużą popularnością – Rancé publikował je czterokrotnie, stopniowo poszerzając o nowe relacje (z lat 1678, 1683, 1691, 1699). Prezentowana publikacja stanowi przedruk ostatniego wydania.

Każda relacja o śmierci mnicha zawiera zwięzły opis jego życia, zwłaszcza ocenę życia w klasztorze, a na tym tle przygotowanie się do śmierci i samą śmierć. W zamierzeniu autora miał to być przewodnik duchowy dla mnichów w jego wspólnocie, szczególnie jeśli chodzi o przygotowanie do śmierci, stanowiące ważny element duchowości monastycznej. Można powiedzieć, że dzieło wpisuje się w ciąg popularnych kiedyś pism duchowych mówiących o przygotowaniu do śmierci (*de arte moriendi*). Na podstawie zebranych relacji możemy przede wszystkim poznać wiele konkretnych zagadnień dotyczących życia wspólnoty w Trappe w pierwszym okresie jej istnienia, które stało się potem punktem odniesienia dla trapistów. Poznajemy ponadto ważne wątki duchowości proponowanej przez działającego w tym klasztorze Rancégo. Z tych powodów prezentowane dzieło stanowi niezastąpione źródło do poznania ważnego nurtu monastycznego w Kościele.

ks. Janusz KRÓLIKOWSKI
Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie